

# **TARTALMI KIVONAT**

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem**

**Kaposvári Campus**

**Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet**

**Természetvédelmi mérnöki alapképzési szak**

**Egy miki szarvasfarm bögöly faunájának (Tabanidae)  
kvalitatív-kvantitatív elemzése**

**Belső konzulens:** Dr. habil Farkas Sándor  
Tanszékvezető, egyetemi  
docens

**Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet,  
Természetvédelmi Biológiai Tanszék**

**Készítette: Berta Bálin**

**Kaposvár**

**2024**

Meglehetősen kevés adattal rendelkezünk a böglyök kapcsán ahhoz képest, hogy milyen jelentős a gazdasági és egészségügyi kártételük. A böglyő fajok többségének elengedhetetlen a peterakásához a vér, amit valamilyen gerinces élőlény szervezetéből szereznek meg. A csípés okozta fájdalom csökkenti az állatok komfortérzetét, és stresszt vált ki, ami közvetetten gazdasági hátrányokhoz vezet. Mindezek mellett nem elhanyagolható az sem, hogy különféle kórokozókat terjesztenek, beleértve vírusokat, baktériumokat és vérparazitákat. Ennek következtében a böglyők humán és állat-egészségügyi, valamint gazdasági szempontból is kiemelt figyelmet igényelnek, ezért szükséges védekezni ellenük. Ebből kiindulva elengedhetetlen a böglyők biológiájával, a védekezési lehetőségekkel, és az állatokra gyakorolt káros hatásaikkal kapcsolatos információk.

Dolgozatom témája a böglyők ökofaunisztikájáról való információgyűjtés egy miki szarvasfarmon, gímszarvasok (*Cervus elaphus*) közelségében. Célul tűztem ki azt, hogy megfigyeljük melyek a gyakori, és ritka fajok. Azt, hogy vizsgáljuk a napi- és szezonális aktivitásukat, valamint összehasonlítsuk más haszonállatok (ló) mellett gyűjtött böglyők faunájával az általunk gyűjtötteket.

A kutatást 2024 nyarán végeztük Dél-dunántúlon Somogy-vármegyében Mike község határain belül. Ez idő alatt hét darab H-trap típusú csapdát helyeztünk ki a területre, és a nyár minden hetén egyszer ürítettük a csapdákat, így 13 mintavételi napon történt gyűjtés. A fogott böglyő egyedeket rovartüvel egy rovargyűjtő dobozba rögzítettük, ami a MATE KC böglyő gyűjteményébe került.

A faunisztikai vizsgálat gyűjtése összesen 283 egyedet eredményezett, amely 13 különböző fajhoz tartozott. A relatív gyakorisági adatok alapján a három leggyakoribb fajok a *Haematopota italica*, *Haematopota pluvialis* és a *Tabanus bromius* volt, a további faj csak néhány példányban került elő.

A böglyők szezonálisan három csoportba oszthatók. Vannak a tavaszi fajok, a nyári fajok, és az őszi fajok. A leggyakrabban előkerülő fajok zömét június 20. és augusztus 10. között gyűjtöttük, így ezek a fajok, ez a kutatás alapján nyári fajnak mondhatók.

A napszakos aktivitást délelőtti (napkeltétől 12 óráig) és délutáni (12 órától napnyugtáig) periódusokra osztottuk. Gímszarvasok (*Cervus elaphus*) mellett gyűjtött böglyők aktivitása a két napszakban nem mutatott szignifikáns eltérést, ez betudható a nagy nyári hőségnek is.

A két különböző állatfaj mellett elvégzett kutatásának összevetése során az jött ki eredményül, hogy szinte mindegyik faj jelen volt lovak mellett is. Fontosnak tartanám, hogy több időt és energiát fordítsanak szarvasfarmokon, vadaskertekben a böglyők elleni védekezésre.